

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАКАЗ

19. 04. 20 24

м. Київ

№ 548

**Про затвердження Вимог
до інтерактивного електронного
додатка до підручника**

Відповідно до пункту 5¹ частини першої статті 1 Закону України «Про освіту», абзацу третього частини другої статті 54 Закону України «Про повну загальну середню освіту», пункту 8 Положення про Міністерство освіти і науки України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 16 жовтня 2014 року № 630,

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити Вимоги до інтерактивного електронного додатка до підручника, що додаються.
2. Директорату цифрової трансформації (Далевська Т.) подати цей наказ на державну реєстрацію до Міністерства юстиції України в установленому законодавством порядку.
3. Контроль за виконанням цього наказу покласти на заступника Міністра з питань цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації Завгороднього Д.
4. Цей наказ набирає чинності з дня його офіційного опублікування.

Міністр

Оксен ЛІСОВИЙ

Вимоги
до інтерактивного електронного додатка до підручника

I. Загальна частина

1. Ці Вимоги визначають поняття інтерактивного електронного додатка, його структурні компоненти, їх функціонування та підтримку.

2. У цих Вимогах терміни вживаються в таких значеннях:

заявник – (автор (автори), видавництво (виробник, розробник) або інші фізичні та юридичні особи) – суб'єкти підприємницької діяльності, що мають виключні права на використання е-дodatка;

інтерактивний електронний додаток до підручника (далі – е-додаток) – електронне навчальне видання, складова підручника, яка розширює його функціональні й змістові можливості, містить різні типи мультимедійного контенту та інтерактивні функції;

інтерактивні функції – можливість взаємодії інформаційно-комунікаційної системи з користувачами е-дodatка;

користувачі е-дodatка – учасники освітнього процесу та суб'єкти освітньої діяльності;

мультимедійний контент – сукупність даних інтерактивного вмісту, представлених у форматах відео, анімації, об'єкти віртуальної, доповненої реальності, комп'ютерні моделі (симулятори), а також їх поєднання з аудіоінформацією, текстом, зображеннями.

3. Інші терміни вживаються в значеннях, визначених Законами України «Про освіту», «Про авторське право і суміжні права», «Про Національну програму інформатизації», «Про електронні комунікації», Положенням про е-підручники і іншими нормативно-правовими актами.

4. Е-додаток створюється у формі програмного продукту чи послуги ІКТ.

5. Е-додаток є об'єктом авторського права.

6. Е-додаток має бути доступним для осіб з особливими освітніми потребами на рівні з відповідним підручником для таких осіб.

7. Експертиза е-додатка здійснюється під час експертизи підручника, складовою частиною якого він є, відповідно до Порядку здійснення експертизи, надання грифів навчальній літературі та навчальним програмам, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 05 червня 2023 року № 675, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 17 липня 2023 року за № 1203/40259.

8. У разі необхідності усунення граматичних, орфографічних, арифметичних помилок, а також оновлення програмного забезпечення до е-додатка вносяться відповідні зміни та зазначається нова версія. Таке оновлення не потребує додаткового грифування е-додатка.

II. Вимоги до вихідних даних

1. У вихідних відомостях е-додатка має бути зазначено:

назву і автора (авторів) підручника, складовою якого є е-додаток, знак охорони авторського права (за наявності) та відомості щодо надання грифу;

електронну адресу, телефон технічної підтримки виробника / розробника е-додатка;

системні вимоги до обладнання та вимоги щодо операційної системи для використання е-додатка.

2. В е-додатку, що створений іншою, ніж українська, мовою, зазначені в пункті 1 цього розділу відомості подаються також українською мовою.

III. Вміст е-додатка

1. Вміст е-додатка має узгоджуватися зі змістом підручника та з цілями і завданнями предмета вивчення / навчального предмета / інтегрованого курсу.

2. Обсяг навчального, мультимедійного та іншого контенту в е-додатку має враховувати технічні можливості сховища, де розміщено е-додаток, та характеристики пристроїв, за допомогою яких ним будуть користуватися.

3. Система завдань, наведених в е-додатку повинна містити завдання різних типів складності, що диференціюють способи, за допомогою яких учні та учениці можуть здобути знання, навички і їх перевірити, та компетентнісно-орієнтовані завдання для формування або перевірки сформованості ключових компетентностей.

4. Е-додаток має забезпечувати індивідуалізацію освітнього процесу, зокрема, містити завдання для самооцінювання, визначення досягнення очікуваних результатів навчання здобувачами освіти згідно з відповідним

Державним стандартом освіти, завдання для групової роботи, дослідницькі / пізнавальні / творчі завдання, завдання для самостійної роботи.

5. Е-додаток має містити:

уніфіковану систему рубрик та інтерактивний зміст;

елементи мультимедіа (наприклад, зображення, відео- та аудіоматеріали, окремі 3D-моделі та повноцінні 3D-сцени);

інструменти для інтерактивної взаємодії (інструменти для тренування певних навичок, симуляції процесів чи лабораторних робіт, інструменти для проведення тестування, інструменти для проведення аудіювання та перевірки усного мовлення тощо) з можливістю перегляду користувачами результатів виконання інтерактивних завдань;

інструкцію користувача, що охоплює загальні принципи роботи з е-додатком, та пояснює функції всіх елементів загального інтерфейсу, містить чіткі інструкції з виконання інтерактивних завдань.

6. У е-додатку не може міститися реклама.

IV. Інтерфейс та дизайн е-додатка

1. Інтерфейс е-додатка повинен мати чітку ієрархію елементів, бути цілісним.

2. Е-додаток повинен забезпечувати поінформованість користувача про те, який структурний елемент (сторінка, тема тощо) відображається на екрані.

3. У разі потреби інсталяції е-додатка вона має бути безоплатною та типовою для програмних засобів усіх поширених операційних систем Windows, Android, iOS, ChromeOS тощо та зрозумілою для користувача.

4. Е-додаток може включати різноманітні форми інтеграції зовнішніх онлайн-ресурсів та гіперпосилання, які забезпечують доступ до додаткової інформації.

V. Технічні і функціональні вимоги до е-додатка

1. Е-додаток має бути сумісним із найпоширенішими видами комп'ютерних пристроїв (персональний комп'ютер, ноутбук, планшет або смартфон) та має забезпечувати доступ користувачам з використанням безоплатних браузерів.

2. Е-додаток має забезпечити:

доступність контенту онлайн та офлайн із можливістю повного або часткового завантаження контенту на пристрій користувача і роботи без подальшого доступу до мережі Інтернет, за винятком контенту, що міститься на зовнішніх ресурсах за посиланнями у е-додатку;

можливість перегляду відео, зображень та прослуховування аудіофайлів без потреби встановлення додаткових плагінів (додатків);

можливість доступу до контенту на пристроях, що працюють під керуванням усіх поширених операційних систем Windows, Android, iOS, ChromeOS тощо за допомогою браузера чи іншого безоплатного клієнта;

доступність вмісту та інтерактивних функцій через вебдоступ у безоплатному браузері;

адаптацію вмісту та інтерфейсу до розміру та роздільної здатності екрана пристрою;

зберігання облікових даних у сховищі, що має сертифікат КСЗІ, на серверах, які розташовані в Україні.

3. Е-додаток має містити інформацію (включно з посиланнями), що забезпечить можливість реєстрації його користувачів за різними ролями (здобувач / здобувачка освіти, вчитель / вчителька та батьки / особи, що їх замінюють) протягом часу технічної підтримки е-додатка.

4. В е-додатку мають бути:

функції для навігації та пошуку; надання змісту, гіпертексту;

функції пошуку за ключовими словами (зміст, предметний покажчик, іменний покажчик тощо);

частини вмісту друкованої версії підручника, які посилюють виконання смислових функцій за допомогою цифрових технологій.

5. Для стандартизації основного вмісту е-додатка використовують загальноприйняті галузеві стандарти для електронного вмісту, зокрема, але не виключно ДСТУ EN 301 549:2022 (EN 301 549 V3.2.1 (2021-03), IDT) «Інформаційні технології. Вимоги щодо доступності продуктів та послуг ІКТ», ДСТУ ISO/IEC TR 18120:2018 (ISO/IEC TR 18120:2016, IDT) «Інформаційні технології. Навчання, освіта та підготовка. Вимоги до електронних підручників для освіти».

6. Технічна підтримка е-додатка здійснюється протягом строку дії грифа, наданого підручнику.

7. Е-додаток може бути захищеним заявником від несанкціонованого придбання, використання, розповсюдження, модифікування, вивчення і відтворення аналогів.

Т.в.о. генерального директора
директорату цифрової
трансформації

Тетяна ДАЛЄВСЬКА

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
до проєкту наказу Міністерства освіти і науки України
«Про затвердження Вимог до інтерактивного електронного
додатка до підручника»

1. Мета

Проєкт акта розроблено на виконання вимог пункту 5¹ частини першої статті 1 Закону України «Про освіту», що вводиться в дію з 1 січня 2024 року відповідно до Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про освіту» щодо вдосконалення науково-методичного забезпечення освіти та якості навчальної літератури» № 1951-IX від 14.12.2021.

2. Обґрунтування необхідності прийняття акта

Пунктом 5¹ частини першої статті 1 Закону України «Про освіту» Уряд дає доручення Міністерству освіти і науки України встановити вимоги до інтерактивного електронного додатка до підручника.

3. Основні положення проєкту акта

Проєктом акта передбачено затвердити вимоги до інтерактивного електронного додатка до підручника.

4. Правові аспекти

У відповідній сфері суспільних відносин діють Закони України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», «Про професійну (професійно-технічну) освіту», «Про інформацію», «Про авторське право і суміжні права». Порядок конкурсного відбору підручників (крім електронних) та посібників для здобувачів повної загальної середньої освіти та педагогічних працівників, затверджений наказом МОН від 21.09.2021 № 1001, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 11 листопада 2021 р. за № 1483/37105, і інші акти законодавства.

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Реалізація проєкту акта не впливає на обов'язковість виготовлення інтерактивного електронного додатка до підручника і не потребує додаткових фінансових ресурсів із державного чи місцевих бюджетів.

6. Позиція заінтересованих сторін

Електронні консультації з громадськістю щодо проєкту акта тривали на офіційному вебсайті МОН з 18 вересня 2023 року по 03 жовтня 2023 року <https://mon.gov.ua/ua/news/mon-proponuye-do-gromadskogo-obgovorenniya-proyekt-nakazu-mon-vimogi-do-interaktivnogo-elektronного-dodatku-do-pidruchnika>.

За цей період надійшло 11 звернень із пропозиціями щодо змісту проєкту. Зокрема було отримано зауваження та пропозиції від Всеукраїнської

Громадської Організації «Всеукраїнська спілка вчителів і тренерів», Національної освітньої асоціації, Громадської спілки «Українська асоціація видавців і книгорозповсюджувачів» та інших зацікавлених осіб.

05 жовтня 2023 року директором цифрової трансформації в онлайн-форматі із залученням усіх надавачів пропозицій було проведено аналіз пропозицій та зауважень, що надійшли.

Проект акта не стосується питань функціонування місцевого самоврядування, прав та інтересів територіальних громад, місцевого та регіонального розвитку, тому не потребує погодження з уповноваженими представниками всеукраїнських асоціацій органів місцевого самоврядування чи відповідних органів місцевого самоврядування.

Проект акта не стосується питань соціально-трудової сфери, тому не потребує погодження з уповноваженими представниками всеукраїнських профспілок, їхніми об'єднаннями та всеукраїнськими об'єднаннями організацій роботодавців.

Проект акта не стосується прав осіб із інвалідністю, тому не потребує погодження з Уповноваженим Президента України з прав людей з інвалідністю, Урядовим уповноваженим з прав осіб з інвалідністю, всеукраїнськими організаціями осіб з інвалідністю та їхніми спілками.

Проект акта не стосується функціонування та застосування української мови як державної, тому не потребує погодження з Уповноваженим із захисту державної мови.

Проект акта не стосується сфери наукової та науково-технічної діяльності, тому не потребує розгляду Науковим комітетом Національної ради з питань розвитку науки і технологій.

7. Оцінка відповідності

У проекті акта відсутні положення, що стосуються зобов'язань України в сфері європейської інтеграції.

У проекті акта відсутні положення, що стосуються прав і свобод, гарантованих Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод. У проекті акта відсутні положення, що впливають на забезпечення рівних прав і можливостей жінок і чоловіків.

У проекті акта відсутні положення, що містять ризики вчинення корупційних правопорушень і правопорушень, пов'язаних із корупцією. У проекті акта відсутні положення, що створюють підстави для дискримінації.

Громадська антикорупційна, громадська антидискримінаційна та громадська гендерно-правова експертизи проекту акта не проводилися.

Проект акта потребує проведення цифрової експертизи та отримання відповідного висновку Міністерства цифрової трансформації України в зв'язку з тим, що наказ стосується питань інформатизації, електронного урядування, формування та використання національних електронних інформаційних ресурсів, розвитку інформаційного суспільства, електронної демократії, надання адміністративних послуг або цифрового розвитку.

8. Прогноз результатів

Реалізація проекту акта не матиме впливу на ринкове середовище, забезпечення захисту прав та інтересів суб'єктів господарювання, громадян і держави; розвиток регіонів, підвищення чи зниження спроможності територіальних громад; ринок праці, рівень зайнятості населення; громадське здоров'я, покращення чи погіршення стану здоров'я населення або його окремих груп; екологію та навколишнє природне середовище, обсяг природних ресурсів, рівень забруднення атмосферного повітря, води, земель, зокрема забруднення утвореними відходами, інші суспільні відносини.

Заінтересована сторона	Вплив реалізації акта на заінтересовану сторону	Пояснення очікуваного впливу
Учасники освітнього процесу	Позитивний	Забезпечення виготовлення якісних інтерактивних електронних додатків до підручників

Міністр освіти і науки України

Оксен ЛІСОВИЙ

_____ 2024 р.